

BẢN TIN

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

Số 40.2024

TIN TỨC SỰ KIỆN

- 01 Viet Unicorn hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp Việt bước ra biển lớn
- 02 Phối hợp liên Bộ thúc đẩy khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo
- 03 Quy định mới về quỹ đầu tư cho doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo được đề xuất
- 04 Nông nghiệp xanh còn nhiều cơ hội cho thanh niên khởi nghiệp

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 05 Cuộc thi Sáng kiến Mekong năm 2024 gọi tên Alpha Amin
- 06 Chính quyền địa phương hỗ trợ thúc đẩy các công ty khởi nghiệp như thế nào? (Phần cuối)

XU HƯỚNG CÔNG NGHỆ

- 07 Đổi mới sáng tạo có nhất thiết luôn luôn phải “phá vỡ”?

CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Tel: (024) 38262718

VIET UNICORN HỖ TRỢ DOANH NGHIỆP KHỞI NGHIỆP VIỆT BƯỚC RA BIỂN LỚN

Viet Unicorn là sáng kiến quốc tế được ra đời nhằm hỗ trợ cho doanh nghiệp khởi nghiệp Việt từng bước hiện thực hóa giấc mơ trở thành doanh nhân toàn cầu, đồng thời giảm thiểu rủi ro khi khởi nghiệp.

Viet Unicorn mới ra mắt đánh dấu một bước tiến quan trọng trong việc kết nối cộng đồng khởi nghiệp Việt với hệ sinh thái toàn cầu, tạo điều kiện để các bạn trẻ Việt Nam học hỏi và kết nối với những doanh nhân thành đạt.

Hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp phát triển đột phá

Viet Unicorn khát vọng xây dựng thể hệ lãnh đạo doanh nghiệp khởi nghiệp Việt, không chỉ mang đến những sáng kiến mới mà còn góp phần giải quyết các thách thức toàn cầu.

Tầm nhìn của Viet Unicorn đến năm 2045 là đưa Việt Nam lên vị trí TOP 20 trên bản đồ kì lân khởi nghiệp thế giới, với mục tiêu nuôi dưỡng và phát triển các startup "kỳ lân" (Unicorns) từ chính tiềm năng sáng tạo và năng lực của giới trẻ Việt.

Ông Kris Nguyễn - Nhà sáng lập Viet Unicorn

Theo ông Kris Nguyễn - Nhà sáng lập Viet Unicorn, Viet Unicorn sẽ trở thành bộ phận vững chắc giúp các bạn trẻ Việt Nam tiếp cận với những cơ hội mới và mở rộng tư duy toàn cầu, từ đó đóng góp cho sự phát triển của cộng đồng khởi nghiệp Việt

Nam trên thế giới.

Viet Unicorn tập trung vào 4 hoạt động chính:

Thứ nhất, đào tạo lãnh đạo khởi nghiệp, Viet Unicorn cung cấp học bổng cho các khóa học và chương trình đào tạo chuyên sâu, giúp các bạn trẻ phát triển tư duy làm chủ, không ngừng đổi mới và nâng cao kỹ năng lãnh đạo trong bối cảnh kinh doanh hiện đại.

Thứ hai, hỗ trợ khởi nghiệp, chương trình khởi nghiệp của Viet Unicorn mang đến các cơ hội học bổng, cố vấn và đầu tư cho các dự án kinh doanh đầy tiềm năng, giúp các bạn trẻ từng bước hiện thực hóa ý tưởng sáng tạo của mình.

Thứ ba, giao thương toàn cầu, Viet Unicorn xây dựng mạng lưới kết nối giữa các startup trẻ với các doanh nhân, nhà đầu tư và tổ chức trên toàn cầu, tạo điều kiện để các doanh nghiệp Việt Nam mở rộng ra thị trường quốc tế.

Thứ tư, truyền thông quốc tế, Viet Unicorn hỗ trợ đưa hình ảnh và tiếng nói của các startup trẻ Việt Nam ra thế giới thông qua các kênh truyền thông quốc tế, giúp họ khẳng định vị thế và giá trị trên thị trường toàn cầu.

Cơ hội cho các doanh nghiệp khởi nghiệp Việt nhận được học bổng chất lượng

Bà Nguyễn Thị Minh Đăng, đồng sáng lập Viet Unicorn cho biết, tổ chức này ra đời với sứ mệnh giúp các doanh nhân Việt khắc phục những điều như thiếu tầm nhìn và hiểu biết về kinh doanh toàn cầu, thiếu định hướng dài hạn, xu hướng cá nhân quá cao, chưa hội nhập được với pháp luật và tập quán kinh doanh quốc tế.

Với phẩm chất độc đáo và tiềm năng phát triển

mạnh mẽ, người Việt Nam có đầy đủ tố chất để trở thành những doanh nhân khởi nghiệp hàng đầu.

"Viet Unicorn cam kết cung cấp các học bổng chất lượng dành riêng cho doanh nhân Việt tương lai và chương trình đồng hành lâu dài, ít nhất 10 năm để cùng xây dựng các startup Kì lân", bà Minh Đăng chia sẻ.

Bà Minh Đăng cũng cho rằng, càng nhiều startup Kì lân được tạo ra thì càng nhiều vấn đề xã hội sẽ được giải quyết một cách sáng tạo và bền vững.

Với chương trình Fellowship độc đáo, Viet Unicorn mở ra cơ hội học tập và phát triển toàn diện cho các bạn trẻ thông qua mô hình học tập quốc tế 1+1. Trong đó, 1 năm học trực tuyến kết hợp 1 tháng hoặc 1 năm trải nghiệm thực tế tại các trường quốc tế danh tiếng ở Mỹ, Úc và các nước phát triển khác.

"Chương trình này được thiết kế riêng cho doanh nhân Việt, giúp các bạn trẻ phát triển tư duy đổi mới và nâng cao năng lực làm chủ trong môi trường kinh doanh toàn cầu", bà Minh Đăng nhấn mạnh.

Đặc biệt, chương trình học bổng của Viet Unicorn có tổng giá trị lên đến 80.000 USD cho một học viên, bao gồm học phí, chi phí sinh hoạt và đi lại, được phân bổ theo mô hình phổ qua từng giai đoạn học tập và phát triển.

Chương trình không chỉ hỗ trợ tài chính mà còn cung cấp lộ trình phát triển cá nhân, hướng dẫn và đồng hành cùng học viên trong hành trình trở thành

những nhà lãnh đạo, doanh nhân toàn cầu.

Viet Unicorn cam kết cung cấp không chỉ các chương trình đào tạo quốc tế chất lượng cao mà còn tạo kết nối với nguồn lực và cơ hội đầu tư. Từ đó, Viet Unicorn hy vọng hỗ trợ xây dựng những startup đột phá, góp phần vào sự phát triển bền vững của cộng đồng và nâng tầm vị thế của Việt Nam trong làng khởi nghiệp toàn cầu. Ngoài ra, đây cũng là khoản hỗ trợ cho hệ sinh thái khởi nghiệp trong yếu tố then chốt nhất là con người, nhằm tạo ra nhiều startup chất lượng để các nhà đầu tư của Viet Unicorn cùng đồng hành thành công trong tương lai.

Nhận hồ sơ ứng tuyển từ ngày 20/11

Mùa đầu tiên, Viet Unicorn chính thức nhận hồ sơ ứng tuyển tham gia chương trình từ ngày 20/11/2024 đến 20/2/2025.

Đây được xem là cơ hội dành cho các bạn trẻ có khát vọng khởi nghiệp và dẫn dắt doanh nghiệp đến thành công, hoặc các doanh nhân trẻ đã khởi nghiệp và mong muốn phát triển bền vững, cũng có thể là các nhà lãnh đạo tiềm năng muốn phát triển năng lực lãnh đạo bản thân và lãnh đạo doanh nghiệp.

Những người trẻ có khát vọng khởi nghiệp và dẫn dắt doanh nghiệp đến thành công, những doanh nhân trẻ đã có dự án khởi nghiệp và mong muốn phát triển bền vững, cũng như các nhà lãnh đạo tiềm năng muốn phát triển năng lực lãnh đạo bản thân và lãnh đạo doanh nghiệp có thể đăng ký ứng tuyển./.

Ký kết Kế hoạch phối hợp thúc đẩy hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo

PHỐI HỢP LIÊN BỘ THỨC ĐẨY KHỞI NGHIỆP VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

Kế hoạch phối hợp thúc đẩy hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo nhằm phục vụ tốt nhất cho người dân, hỗ trợ hoạch định chính sách, xây dựng Chính phủ số, xã hội số và kinh tế số cũng như đóng góp cho phát triển kinh tế - xã hội đã được Cục Phát triển công nghệ và Đổi mới sáng tạo, Bộ Khoa học và Công nghệ và Cục Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội (C06), Bộ Công an phối hợp thực hiện nhằm thúc đẩy hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo.

Mục tiêu của Kế hoạch phối hợp giữa hai cơ quan nhằm tham mưu xây dựng chính sách về hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo; phối hợp triển khai thực hiện các giải pháp thúc đẩy các hoạt động nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ, với trọng tâm phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo, hệ thống đổi mới sáng tạo quốc gia dựa trên nền tảng thành tựu KH&CN, thu hút các nguồn lực..., qua đó đóng góp tích cực vào đổi mới mô hình tăng trưởng, tạo bứt phá về năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế; góp phần hiện thực hóa các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước.

Phó Cục trưởng Cục Cảnh sát quản lý hành

chính về trật tự xã hội, Đại tá Vũ Văn Tấn cho biết: Trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang diễn ra mạnh mẽ trên quy mô toàn cầu, đổi mới sáng tạo được đánh giá là một trong những chỉ số phát triển quan trọng, là yếu tố định hướng trung tâm phát triển của mỗi quốc gia. Để thực sự thúc đẩy, phát triển hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo, việc đầu tiên và quan trọng nhất cần làm là hoàn thiện hành lang pháp lý.

Theo Cục trưởng Cục Phát triển công nghệ và Đổi mới sáng tạo Nguyễn Mai Dương, đổi mới sáng tạo được Đảng, Nhà nước xác định là một trong những trụ cột, đột phá chiến lược trong phát triển kinh tế - xã hội, phục vụ cho mô hình đổi mới mô

hình tăng trưởng, tạo sự bứt phá về năng suất, chất lượng, hiệu quả, cạnh tranh... Qua đó, đóng góp vào việc đưa Việt Nam vượt qua mức thu nhập trung bình thấp và đến 2030 là nước có thu nhập trung bình cao, 2045 trở thành nước phát triển.

Nội dung chính của kế hoạch phối hợp giữa hai cơ quan theo bản ký kết các nội dung, nhiệm vụ phối hợp bao gồm:

Thứ nhất, tham mưu xây dựng, trình cấp có thẩm quyền ban hành Nghị định của Chính phủ quy định một số nội dung về đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp sáng tạo; sửa đổi, bổ sung các cơ chế, chính sách, quy định phù hợp trong khuôn khổ pháp luật hiện hành thuộc thẩm quyền của Chính phủ.

Thứ hai, nghiên cứu, tham mưu thành lập đơn vị sự nghiệp công lập cấp quốc gia thuộc Bộ Công an thực hiện chức năng, nhiệm vụ khai thác, ứng dụng, thương mại dữ liệu, các sản phẩm liên quan đến dữ liệu, đổi mới sáng tạo về khoa học dữ liệu dựa trên nền tảng khai thác cơ sở dữ liệu; nghiên cứu, xây dựng và ban hành Danh mục sản phẩm đổi mới sáng tạo về dữ liệu; nghiên cứu, tham mưu thành lập doanh nghiệp trực thuộc đơn vị sự nghiệp công lập cấp quốc gia thuộc Bộ Công an thực hiện chức năng, nhiệm vụ về kết nối, hợp tác kinh doanh, hợp tác đầu tư đối với các sản phẩm, dịch vụ, giải pháp đổi mới sáng tạo về dữ liệu dựa trên nền tảng khai thác cơ sở dữ liệu.

Thứ ba, thúc đẩy hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo: Tổ chức cuộc thi “Dữ liệu với cuộc sống - Data for Life” hằng năm để tìm các sản phẩm, giải pháp ứng dụng thành tựu KH&CN trong lĩnh vực dữ liệu; xây dựng và chủ trì chương trình KH&CN cấp quốc gia về khoa học dữ liệu và trí tuệ nhân tạo, tạo lập nền tảng KH&CN phục vụ quản trị, vận hành, khai thác an toàn và hiệu quả Trung tâm Dữ liệu Quốc gia; huy động nguồn lực các nhà khoa học, chuyên gia là người Việt Nam ở nước ngoài tham gia hỗ trợ hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo; nghiên cứu, xây dựng và trình cấp

có thẩm quyền ban hành các chiến lược phát triển, các nhiệm vụ, kế hoạch về hoạt động đổi mới công nghệ, phát triển công nghệ và đổi mới sáng tạo về dữ liệu; xây dựng mạng lưới liên kết đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo về dữ liệu giữa các viện nghiên cứu, trường đại học, doanh nghiệp và Trung tâm Dữ liệu quốc gia, cũng như cơ chế phối hợp giữa mạng lưới đổi mới sáng tạo tại Trung tâm dữ liệu quốc gia và tại Trung tâm Đổi mới sáng tạo Quốc gia Việt Nam (NIC). Nội dung này bao gồm việc cụ thể hoá các cơ chế hoạt động, các mô hình vườn ươm khởi nghiệp (sandbox), các hình thức hợp tác tiên tiến như xã hội hoá, cổ phần hoá, đầu tư rủi ro... với các nguồn lực phù hợp (tài chính, cơ sở hạ tầng, tài nguyên).

Thứ tư, nghiên cứu, tham mưu thành lập quỹ hỗ trợ đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo trực thuộc đơn vị sự nghiệp công lập cấp quốc gia thuộc Bộ Công an thực hiện chức năng, nhiệm vụ về hỗ trợ, kết nối các doanh nghiệp đổi mới sáng tạo dựa trên hạ tầng, tài nguyên thuộc Trung tâm dữ liệu quốc gia.

Lễ ký kết nhằm thúc đẩy hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo giữa Cục Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội và Cục Phát triển công nghệ và Đổi mới sáng tạo. Đây cũng là bước khởi đầu, tiền đề để hai đơn vị tiếp tục phối hợp, đẩy mạnh hoạt động đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo để thực sự mang lại những giá trị cốt lõi. Qua đó, đóng góp tích cực vào đổi mới mô hình tăng trưởng, tạo bứt phá về năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế; góp phần hiện thực hóa các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước.

Thông qua hợp tác, hai bên sẽ nỗ lực đạt được kết quả thiết thực trong thời gian tới với mục tiêu “Phát triển nhanh và bền vững dựa chủ yếu vào khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số”. Điều này đã được khẳng định tại Văn kiện Đại hội XIII của Đảng. Đặc biệt là góp phần xây dựng cơ chế, chính sách mạnh mẽ thúc đẩy chuyển đổi số trong mọi lĩnh vực kinh tế - xã hội./.

QUY ĐỊNH MỚI VỀ QUỸ ĐẦU TƯ CHO DOANH NGHIỆP KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO ĐƯỢC ĐỀ XUẤT

Theo đánh giá kết quả thực hiện Nghị định 38/2018/NĐ-CP, một số quy định trong Nghị định còn hạn chế, chưa phát huy hết tiềm năng cũng như kỳ vọng của cộng đồng quỹ đầu tư, doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo. Bộ Kế hoạch và Đầu tư đang lấy ý kiến góp ý với dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 38/2018/NĐ-CP quy định chi tiết về đầu tư cho doanh nghiệp nhỏ và vừa khởi nghiệp sáng tạo.

Những hạn chế về số lượng và quy mô đầu tư của quỹ khởi nghiệp sáng tạo

Theo Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Nghị định 38/2018/NĐ-CP quy định chi tiết về việc hình thành và hoạt động của quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo nhằm cung cấp khoản vốn hạt giống ban đầu để hỗ trợ các doanh nghiệp nhỏ và vừa (DNNVV) khởi nghiệp sáng tạo phát triển. Nghị định đã ban hành được 6 năm, đến nay số lượng các quỹ đầu tư thành lập còn hạn chế khi mới chỉ có 33 quỹ trên phạm vi cả nước với tổng số vốn góp đạt 413 tỷ đồng (tương đương

khoảng hơn 16 triệu USD), chiếm dưới 5% thị phần đầu tư mạo hiểm tại Việt Nam.

Các quỹ đầu tư thành lập theo Nghị định 38/2018/NĐ-CP đa phần có quy mô nhỏ xét trên phương diện vốn đầu tư đăng ký, cụ thể: 15 quỹ có quy mô vốn dưới 1 tỷ đồng, 11 quỹ có quy mô vốn từ 1 - 10 tỷ đồng, 5 quỹ có quy mô vốn từ 10 - 50 tỷ đồng và chỉ có 2 quỹ có quy mô vốn trên 50 tỷ đồng. Hoạt động của các quỹ đầu tư chủ yếu tập trung vào các lĩnh vực đầu tư có độ rủi ro thấp, mang lại lợi nhuận ổn định như công nghệ thông tin, giáo dục, y tế và

thương mại điện tử.

Đồng thời, tổng hợp kết quả đánh giá tình hình thực hiện Nghị định 38/2018/NĐ-CP cho thấy một số quy định tại Nghị định còn bất cập trong quá trình thực hiện, chưa phát huy hết tiềm năng cũng như kỳ vọng của cộng đồng quỹ đầu tư và doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo, cụ thể: quy định về giới hạn quy mô góp vốn của quỹ; danh mục và lĩnh vực hoạt động của quỹ chưa đầy đủ, chưa thể hiện đúng bản chất hoạt động của một quỹ đầu tư, chưa có quy định ràng buộc trách nhiệm của công ty quản lý trong việc tập trung nguồn vốn đầu tư cho doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo...

Sửa đổi, bổ sung quy định giới hạn nhà đầu tư vào quỹ

Từ những hạn chế trên, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã xây dựng dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 38/2018/NĐ-CP nhằm tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc, thúc đẩy nguồn vốn đầu tư mạo hiểm cho doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo.

Trong quá trình tổng hợp ý kiến, cộng đồng các quỹ đầu tư có ý kiến việc quy định hạn chế tối đa 30 nhà đầu tư góp vốn vào quỹ làm giảm sự hấp dẫn của các quỹ đầu tư, gây khó khăn trong huy động vốn của các quỹ đồng thời cũng làm giảm tính thanh khoản của các khoản đầu tư vào quỹ. Do đó, các quỹ đầu tư đề xuất nâng tổng số các nhà đầu tư góp vốn thành lập quỹ lên trên mức 30 nhà đầu tư, có thể xem xét quy định tối đa lên tới 99 nhà đầu tư nhằm tiệm cận với quy định về số lượng nhà đầu tư tối đa đối với các quỹ đầu tư thành viên hoạt động theo Luật Chứng khoán (Điều 105 Luật Chứng khoán).

Qua nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế và theo dõi thực trạng thành lập, hoạt động của các quỹ đầu tư tại Việt Nam thời gian qua cho thấy, trung bình một quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo có số lượng nhà đầu tư góp vốn từ khoảng 3 đến 20 nhà đầu tư. Số lượng nhà đầu tư góp vốn lớn nhất vào quỹ hiện nay cũng

chỉ đến 23 nhà đầu tư. Trên cơ sở đánh giá quy mô thị trường đầu tư mạo hiểm tại Việt Nam hiện nay, Bộ Kế hoạch và Đầu tư cho rằng việc tăng số lượng nhà đầu tư góp vốn tối đa lên 99 cũng cần được cân nhắc kỹ lưỡng để giảm thiểu rủi ro cho thị trường do các nhà quản lý quỹ có thể lợi dụng chính sách, huy động tiền từ các nhà đầu tư nhỏ lẻ (đặc biệt là hình thức huy động cam kết lợi nhuận) để đầu tư vào các công ty, dự án khởi nghiệp sáng tạo (với đặc tính rủi ro cao), các mô hình kinh doanh rủi ro.

Trên cơ sở kinh nghiệm quốc tế và đánh giá mức độ phát triển của thị trường đầu tư mạo hiểm tại Việt Nam, Bộ Kế hoạch và Đầu tư kiến nghị sửa đổi khoản 1 Điều 5 Nghị định 38/2018/NĐ-CP như sau: Quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo không có tư cách pháp nhân, có từ 2 đến tối đa 30 nhà đầu tư góp vốn thành lập trên cơ sở Điều lệ quỹ. Vốn góp tối thiểu tại thời điểm thành lập quỹ là 200 triệu đồng.

Bổ sung danh mục hoạt động/đầu tư của quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo

Điều 5 Nghị định 38/2018/NĐ-CP chỉ cho phép các quỹ thực hiện một số nghiệp vụ hạn chế như đầu tư vốn điều lệ của DNNVV khởi nghiệp sáng tạo hoặc gửi tiền để lấy lãi tiết kiệm, chưa cho phép nhà đầu tư nắm giữ quyền mua cổ phần (option) tại doanh nghiệp, điều này hạn chế các quỹ đầu tư tiếp cận các tiềm năng tăng trưởng của một doanh nghiệp mới mà không cần phải đầu tư một lượng vốn lớn ngay từ ban đầu. Ngoài ra, thông lệ quốc tế cũng cho phép các quỹ đầu tư có thể đầu tư chứng chỉ tiền gửi để tối ưu hoá nguồn lực tài chính.

Do đó, nhằm mở rộng và hoàn thiện các nghiệp vụ đầu tư của quỹ, bảo đảm đầy đủ các nhu cầu đầu tư cốt lõi và chính đáng, dự thảo Nghị định bổ sung thêm ba lĩnh vực hoạt động của quỹ đầu tư (tại khoản 3 Điều 5), bao gồm: Đầu tư chứng chỉ tiền gửi tại các tổ chức tín dụng, đầu tư công cụ đầu tư có thể chuyển đổi (convertible instruments) và quyền mua cổ phần tại doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo./.

NÔNG NGHIỆP XANH CÒN NHIỀU CƠ HỘI CHO THANH NIÊN KHỞI NGHIỆP

Trong Diễn đàn Mekong Startup, Tọa đàm "Thanh niên khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trong thời đại 4.0" đã nhấn mạnh thanh niên khởi nghiệp với nông nghiệp xanh sẽ có nhiều tiềm năng phát triển, có thể tận dụng chính vật liệu địa phương để sáng tạo mô hình mới.

Khoảng 300 đoàn viên và thanh niên khu vực Đồng bằng sông Cửu Long đã được nghe nhiều câu chuyện và bí quyết khởi nghiệp từ những người đi trước.

Trình bày tham luận mang chủ đề "Xu hướng Khởi nghiệp - Đổi mới sáng tạo trong lĩnh vực nông nghiệp", ông Nguyễn Thế Tùng, Chủ tịch Trang trại Queen Farm, Chủ tịch Công ty Công nghệ QFarm Tech đã chia sẻ chính câu chuyện khởi nghiệp nông nghiệp của mình. Sau khi tốt nghiệp đại học, ông Tùng có 7 năm tu nghiệp ở nước ngoài, tham gia

nhiều ngành nghề khác nhau. 5 năm trước, ông bắt đầu khởi nghiệp nông nghiệp từ con số 0 và không hiểu gì về nông nghiệp. Tuy nhiên đến nay ông đã đạt được thành quả nhất định. Hiện ông có một trang trại ở Bình Phước, rộng 55 ha trồng 10.000 cây sầu riêng, 1.500 cây mít, ban đầu chỉ cần 13 công nhân nhưng vẫn vận hành tốt nhờ canh tác theo mô hình công nghệ cao. Theo ông, nhu cầu đổi mới sáng tạo trong nông nghiệp là rất cần thiết.

Ông Tùng cho biết, để khởi nghiệp nông nghiệp thuận lợi thì cần có sáng tạo. Vì thế ông rất vui khi

được gặp nhiều bạn trẻ sử dụng trùn quế, ruồi lính đen, các ứng dụng về chế biến, giúp cây trồng vật nuôi có năng suất cao hơn, chất lượng ổn định hơn. Theo ông, để đồng bộ chất lượng cho các sản phẩm nông nghiệp cần ba yếu tố: khoa học canh tác, khoa học quản lý và khoa học công nghệ.

Nhờ được truyền cảm hứng từ mô hình nông nghiệp xanh - công nghệ cao, ông Phí Anh Tuấn, Chủ tịch kiêm CEO Công ty TNHH Tư vấn Công nghệ thông tin P.A.T cũng vừa khởi nghiệp trong lĩnh vực nông nghiệp khi đã 62 tuổi. Ông Tuấn cho biết, mình đã làm giám khảo của nhiều cuộc thi Startup và nhận thấy "nông nghiệp có nhiều đất để khởi nghiệp". Ông vẫn nhớ đã từng trao giải cho mô hình "chung cư cho cua" của một bạn trẻ với mục tiêu nuôi cua biển Cà Mau ngay tại Hà Nội, làm lồng cho cua ở, có phân lô đánh số như các căn hộ chung cư.

Cũng đánh giá cao tiềm năng của các startup nông nghiệp theo hướng công nghệ cao, ông Lê Đăng Khoa, Chủ tịch Quỹ đầu tư Le Group Ventures cho biết đã rót vốn cho ba lĩnh vực giáo dục, nông nghiệp và công nghệ. Ông Khoa đánh giá, nông nghiệp là một ngành kinh tế mũi nhọn của Việt Nam. Nông nghiệp luôn là cầu nối, là cơ hội lớn cho các bạn khởi nghiệp. Theo ông, để thành công khi khởi nghiệp với nông nghiệp, điều quan trọng làm sao áp dụng công nghệ mới vào sản xuất kinh doanh. Ông lý giải, trước đây, các sản phẩm nông nghiệp muốn xuất khẩu được chỉ cần ngon, đẹp, giá thành cạnh tranh, nhưng sau này cần thêm Net Zero, cần được

truy xuất nguồn gốc. "Công nghệ, yếu tố môi trường, tài chính chỉ là công cụ để các bạn trẻ gắn vào giấc mơ phát triển lĩnh vực nông nghiệp của mình" ông Khoa khẳng định.

Theo các chuyên gia, trong bối cảnh cạnh tranh gay gắt của thị trường hiện nay, đổi mới sáng tạo trở thành yếu tố sống còn để các doanh nghiệp không chỉ tồn tại mà còn phát triển bền vững. Đặc biệt trong lĩnh vực nông nghiệp - một lĩnh vực có ý nghĩa quan trọng với nền kinh tế Đồng bằng sông Cửu Long, khởi nghiệp sáng tạo sẽ mang lại những giá trị mới, nâng cao hiệu quả sản xuất và mở ra nhiều cơ hội phát triển.

Tọa đàm "Thanh niên khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trong thời đại 4.0" là một phần của Diễn đàn khởi nghiệp Đồng bằng sông Cửu Long - Mekong Startup 2024. Diễn đàn có chuỗi hoạt động kéo dài từ tháng 9 đến tháng 11 năm nay, tổ chức bởi tỉnh Đồng Tháp phối hợp Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Báo VnExpress. Chương trình có sự cố vấn chuyên môn của Ban Nghiên cứu Phát triển kinh tế tư nhân (Ban IV). Các hoạt động chính diễn ra trong hai ngày 15-16/11 với nhiều sự kiện: chung kết Tìm kiếm sáng kiến chuyển đổi xanh Mekong 2024; tọa đàm Kết nối - vươn xa, phiên toàn thể Kinh tế xanh - Động lực mới cho phát triển... Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam - Agribank là nhà tài trợ kim cương của diễn đàn Mekong Startup 2024./.

Các giải pháp thay thế kháng sinh và xử lý môi trường nước trong nuôi trồng thủy sản của Công ty TNHH SX-TM Alpha Amin.

CUỘC THI SÁNG KIẾN MEKONG NĂM 2024 GỌI TÊN ALPHA AMIN

Tác động của biến đổi khí hậu và nhu cầu tiêu dùng bền vững toàn cầu đã đặt ra những thách thức lớn đối với ngành nông nghiệp Đồng Tháp nói riêng và khu vực đồng bằng sông Cửu Long nói chung. Tuy nhiên, từ góc nhìn sáng tạo, Nguyễn Trung Tính - Giám đốc Công ty TNHH SXTM Alpha Amin đã nhìn thấy cơ hội cho doanh nghiệp khởi nghiệp của mình. Theo đó, khởi nghiệp xanh được anh Tính kỳ vọng là giải pháp đột phá, giúp Đồng Tháp thích ứng với biến đổi khí hậu, nâng cao giá trị sản phẩm nông nghiệp và tạo ra một tương lai xanh bền vững cho thế hệ mai sau.

Vượt qua 10 dự án tại Vòng chung kết cuộc thi Cuộc thi Sáng kiến Mekong năm 2024, Dự án “Chuỗi giá trị tuần hoàn giảm phát thải ngành thủy sản Alpha Amin” của anh Nguyễn Trung Tính (tỉnh Đồng Tháp) xuất sắc đoạt giải Nhất cuộc thi.

Ý tưởng của chàng trai vùng Đồng Tháp ười

Tốt nghiệp trường Đại học Nông Lâm thành phố Hồ Chí Minh, ngành kỹ sư Thủy sản. Sau khi về quê,

Tính mở cửa hàng nhỏ để kinh doanh các sản phẩm dành cho thủy sản. Thời điểm đó, anh Tính nhận thấy trong quá trình nuôi, bà con dùng rất nhiều kháng sinh và điều này không bền vững cho môi trường. Với niềm đam mê nghiên cứu, Tính đã bắt tay vào nghiên cứu và sản xuất bộ giải pháp để thay thế kháng sinh dùng trong thủy sản.

Dự án hướng đến thay thế sử dụng kháng sinh

trong nuôi trồng thủy sản bằng các giải pháp công nghệ sinh học, công nghệ vi sinh, thảo dược, giảm phát thải và tồn dư kháng sinh trong môi trường nước, để mang đến giải pháp chăn nuôi thân thiện môi trường, hiệu quả và bình dân, tạo sự an tâm cho người nông dân.

Phát triển chuỗi giá trị ngành hàng thủy sản nước ngọt theo hướng giảm phát thải hữu cơ là một xu hướng quan trọng nhằm giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường và bảo đảm tính bền vững trong nuôi trồng thủy sản. Để đạt được những mục tiêu quan trọng này, Trung Tính chia dự án ra thành hai lĩnh vực hoạt động với các sản phẩm/nhóm sản phẩm, giải pháp chuyên biệt cho mỗi lĩnh vực, hai lĩnh vực hoạt động của dự án bổ sung cho nhau để tạo thành chuỗi giá trị xanh cho ngành thủy sản.

Từ lĩnh vực nuôi trồng thủy sản

Trước thực trạng nhiều lô hàng Thủy sản Việt Nam đi xuất khẩu bị trả về và tiêu hủy do nhiễm dư lượng kháng sinh trong sản phẩm; tình trạng ô nhiễm kháng sinh dẫn đến nhiều cảnh báo về phát sinh chủng vi khuẩn đề kháng kháng sinh; nhiều khu nuôi thủy sản xả nước thải trực tiếp ra môi trường gây ô nhiễm môi trường nước, kéo dài thời gian tái tạo nguồn nước, Nguyễn Trung Tính và cộng sự đã đưa ra sản phẩm giải pháp: Bộ giải pháp Antibio X2 thay thế kháng sinh và BiO Gen1 xử lý môi trường. Mục tiêu sản phẩm mang lại cho cộng đồng là giảm thiểu việc sử dụng kháng sinh, qua đó hạn chế vi khuẩn đề kháng kháng sinh; cải thiện sức khỏe và hệ miễn dịch tự nhiên của động vật thủy sản; giảm phát thải Nitơ ra môi trường, cải thiện chất lượng nước và phân thải ra môi trường. Với đóng góp vào quá trình phát triển của địa phương, Tính cho biết, sản phẩm của Công ty sẽ giảm nguy cơ kháng kháng sinh, giảm ô nhiễm môi trường, bảo vệ hệ sinh thái, tăng cường sức khỏe và chất lượng sản phẩm thủy sản, thúc đẩy phát triển bền vững.

Công nghệ sử dụng của Công ty là chuyển giao

công nghệ từ các tập đoàn: Alltech, DSM-Firmenich, trong đó tập trung vào công nghệ phân lập, nuôi sinh khối các chủng vi sinh vật bản địa của công ty (từ mùn bã hữu cơ, và ruột non của cá, ếch tại ĐBSCL). Đặc điểm dòng vi khuẩn Bacillus sp. được công ty chọn: có bào tử dễ phát triển; có sinh đề kháng với vi khuẩn: Aeromonas hydroph-ila; Edwardsiella ictalurid; dễ nuôi sinh khối; có khả năng xử lý tiết enzyme để phân hủy và tiêu hóa thức ăn: protease, lipase, cellulose (trong khi phương pháp truyền thống là dùng kháng sinh tổng hợp và hóa chất xử lý nước).

Sản phẩm xử lý môi trường của công ty dựa vào những vi sinh vật bản địa được phân lập tại Đồng Tháp, Vĩnh Long, An Giang... những tỉnh thuộc khu vực đồng bằng sông Cửu Long, phù hợp với điều kiện thổ nhưỡng, môi trường, đất, nước cũng như phù hợp quá trình xử lý chất thải hữu cơ trong môi trường nuôi thủy sản nước ngọt. Công ty có đội ngũ kỹ thuật viên đi xuống tới ao, hồ và xuống đại lý để hỗ trợ tư vấn và giải quyết những vấn đề kỹ thuật, bởi thủy sản trước đây bà con đa số nuôi theo kinh nghiệm. Tuy nhiên những năm gần đây, xu hướng nuôi theo quy trình xanh cũng như quy trình giảm phát thải đã được bà con chú ý, do vậy bà con đánh giá rất cao so với sản phẩm này. Không chỉ đối với loài ếch, mà các loại thủy sản khác, anh Tính cho biết đều có thể ứng dụng được. “Các vật nuôi đa số có sinh lý nuôi giống nhau, tuy nhiên với từng loại sẽ có sự gia giảm về nồng độ, công thức. Công ty cũng đã ký hợp đồng với đội ngũ chuyên gia đến từ các trường Đại học để tư vấn, hoàn thiện những công thức cho từng loại vật nuôi sao cho hiệu quả”, anh Tính cho biết.

Giải thích về cách vận hành những sản phẩm của Công ty, anh Tính cho biết: “Sản phẩm của công ty Alpha amin là một chuỗi bộ giải pháp thay thế kháng sinh và xử lý môi trường trong thủy sản. Sản phẩm được cung cấp thông qua đại lý cho tới người dân, góp phần giảm phát thải kháng sinh tồn dư ra môi

trường rất nhiều. Hằng ngày chúng ta nghe thông tin trên truyền thông, báo đài với nhiều tin về môi trường bị ô nhiễm kháng sinh dẫn tới những chủng vi khuẩn đề kháng, các sản phẩm trong bộ giải pháp thay thế kháng sinh của công ty Alpha Amin giúp giải quyết được các vấn đề đó trong quá trình nuôi thủy sản. Ngoài ra, công ty cũng có những bộ giải pháp xử lý môi trường giúp giảm lượng CH4 như là NO, các Nitơ trong môi trường nước, qua đó cũng góp phần giải quyết vấn đề ô nhiễm kháng sinh và ô nhiễm chất hữu cơ trong môi trường”.

Dự án đã tiến hành thử nghiệm trên thị trường từ năm 2023 và nhanh chóng xây dựng được hệ thống 10 nhà phân phối tại 4 tỉnh thuộc đồng bằng sông Cửu Long: Đồng Tháp, Long An, Vĩnh Long, Trà Vinh, Bến Tre. Doanh số Quý I, II, III năm 2023 đối với bộ sản phẩm Antibio X2 và sản phẩm xử lý môi trường BioGen1 trung bình 150 triệu/tháng.

... Đến lĩnh vực chế biến sau thu hoạch

Nghề nuôi ếch đã phát triển ở huyện Cao Lãnh, huyện Tháp Mười hơn 20 năm qua, tuy nhiên anh Tính nhận thấy chưa có một sản phẩm giá trị gia tăng đủ để đáp ứng nhu cầu thị trường. Giá ếch nuôi lại thường xuyên bị phụ thuộc vào thương lái, dẫn đến cảnh “được mùa, mất giá”. Do vậy, anh tiếp tục nghiên cứu và đưa ra sản phẩm giải pháp “Lạp xưởng Ếch tươi Amin Pro”. Mục tiêu sản phẩm mang lại cho cộng đồng là giải quyết đầu ra cho nghề nuôi ếch. Đặc biệt với những hộ dân nuôi theo quy trình Alpha Amin - mô hình nuôi ếch sạch, không kháng sinh đáp ứng tiêu chuẩn xuất khẩu.

Từ năm 2014 khi bắt đầu nghiên cứu, Trung Tính thấy rằng, ếch là loại thủy sản nổi tiếng ở Đồng Tháp cũng như khu vực Nam bộ nhưng nhiều năm qua, chưa có một sản phẩm mang giá trị gia tăng nào phù hợp để cho bà con có thể thương mại những sản phẩm về ếch. Do vậy, song song với cung cấp những sản phẩm cho vùng nuôi thì Tính còn nhận bao tiêu đầu ra bằng việc sản xuất sản phẩm lạp

xưởng ếch nhằm thực hiện hai mục tiêu: (1) Quảng bá thương hiệu ếch của Đồng Tháp đi xa hơn và (2) Mong muốn thị trường thích ứng dần với thông điệp là gia tăng giá trị tài nguyên bản địa cũng như tạo ra những sản phẩm giá trị gia tăng có chất lượng để cung ứng cho thị trường, mang xu hướng xanh, giảm phát thải.

Gần đây, thị trường quan tâm nhiều đến thịt ếch, đặc biệt là những thị trường khó tính như Mỹ hay Liên minh châu Âu. Do vậy, khi công ty cung cấp những bộ sản phẩm thay thế kháng sinh trong quá trình nuôi cho các công ty xuất khẩu, Tính nhận thấy, doanh nghiệp chỉ xuất khẩu phần đùi, các bộ phận khác như thịt thăn, bụng bị bỏ đi mặc dù vẫn hoàn toàn đáp ứng tiêu chuẩn xuất khẩu. Từ đó, anh suy nghĩ cần tạo ra sản phẩm nào đó để tận dụng những phần phụ này để tăng giá trị của ếch.

Lạp xưởng ếch được làm từ thịt ếch tươi 80% và một số nguyên phụ liệu gia vị khác, mang mùi vị

đặc trưng của thịt ếch, đồng thời khắc phục được nhược điểm của sản phẩm ếch chế biến là dễ hôi và dễ chuyển sẫm màu khi để lâu. Công ty đã phối hợp với bà con sử dụng diện tích hơn 1 hecta dùng nuôi ếch với điều kiện nông dân phải nuôi theo quy trình tiêu chuẩn an toàn, được Công ty thu mua thường xuyên.

Sau khi nghiên cứu, tạo ra sản phẩm lạp xưởng ếch, Tính đã xin giấy phép ở Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, được Hội đồng OCOP huyện Cao Lãnh xét chọn. Ngoài ra, những động viên của bà con sau khi dùng thử sản phẩm đã giúp Tính quyết định thương mại hóa sản phẩm. Quá trình đưa ra thị trường, Tính cũng lắng nghe những góp ý của bà con như sản xuất sản phẩm kích cỡ nhỏ đến trung bình, phù hợp thị trường, tiện cho việc làm quà tặng, quà biếu...

Theo anh Tính, sản phẩm đầu ra sẽ góp phần phát triển nông thôn mới và kinh tế địa phương; tạo việc làm cho lao động địa phương. Công nghệ sử dụng của sản phẩm là thịt ếch tươi, được nuôi theo quy trình nuôi ếch không kháng sinh dưới sự hướng dẫn của Công ty TNHH SX - TM Alpha Amin - có cam kết thu mua với bà con nông dân. Sản phẩm không hóa chất, chất bảo quản, có sự đổi mới hoàn toàn, sự đột phá sáng tạo trong công thức chế biến, đáp ứng nhu cầu thị trường. Định hướng là sản phẩm đặc sản mới của Đồng Tháp có khả năng bảo

quản được lâu và dễ vận chuyển đi xa. Sản phẩm đã được đánh giá Ocop 3*, dự kiến năm 2024 sẽ đạt 4* (sau khi hoàn thiện tiêu chí về ISO9001:2015). Tất cả các thủ tục lưu hành, công bố sản phẩm đã được hoàn thiện trong thời gian ngắn.

Triển khai chuỗi khép kín, từ cung cấp các chế phẩm nuôi đến bao tiêu sản phẩm là mong ước của Tính từ rất lâu, khi mới bước chân làm nghề Tính cảm thấy hạnh phúc khi sản phẩm được cộng đồng đón nhận và tự hứa với bản thân sẽ nâng cao chất lượng sản phẩm nhằm xanh hóa ngành nông nghiệp cũng như nâng cao ý thức nhân dân trong sản xuất.

Tại Diễn đàn Khởi nghiệp Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) - Lần II năm 2024, để phát triển nhanh và bền vững, phù hợp với xu thế phát triển chung là chuyển đổi xanh, chuyển đổi số, đổi mới sáng tạo, anh Nguyễn Trung Tính cũng đề xuất cần có thêm chính sách hỗ trợ vốn vay ưu đãi hoặc vốn xanh, tạo điều kiện cho các dự án khởi nghiệp tiếp cận nguồn vốn vay ưu đãi hoặc các gói hỗ trợ tài chính xanh từ Chính phủ và các quỹ đầu tư xanh bởi vì đầu tư vào xanh và bền vững là đầu tư trung và dài hạn, khác với dòng tín dụng thông thường. "Việc này sẽ giúp các doanh nghiệp khởi nghiệp có thể tập trung vào nghiên cứu và phát triển sản phẩm, đặc biệt là trong giai đoạn đầu còn nhiều khó khăn về tài chính" - Nguyễn Trung Tính cho hay./.

Minh Phương (tổng hợp)

Cuộc thi Sáng kiến Mekong năm 2024, với chủ đề "Chuyển đổi xanh - Phát triển bền vững" do UBND tỉnh Đồng Tháp tổ chức, diễn ra từ tháng 9 đến tháng 11/2024, thu hút 136 dự án trên cả nước tham gia. Cuộc thi nhằm tìm kiếm các sáng kiến, giải pháp, mô hình, dự án, giảm phát thải, chuyển đổi xanh - đóng góp cho mục tiêu chuyển đổi xanh của khu vực, hướng tới góp phần phát triển kinh tế Đồng bằng sông Cửu Long theo hướng bền vững - thích ứng biến đổi khí hậu.

CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG HỖ TRỢ THÚC ĐẨY CÁC CÔNG TY KHỞI NGHIỆP NHƯ THẾ NÀO?

Các công ty khởi nghiệp thường phải đối mặt với vô số thách thức, từ bảo đảm nguồn vốn cho đến điều hướng các quy định pháp lý. Để thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp, vai trò đồng hành và hỗ trợ của địa phương là rất quan trọng, nhằm giảm bớt những áp lực này, đồng thời, giúp thúc đẩy sự đổi mới. Chính quyền địa phương có thể trở thành người ra đề, dẫn đường và đặt bài toán cho các doanh nghiệp khởi nghiệp. Trong phần cuối của bài viết, vai trò then chốt của chính quyền địa phương trong thúc đẩy sự phát triển của các doanh nghiệp khởi nghiệp, cũng như định hình hệ sinh thái khởi nghiệp tiếp tục được nhấn mạnh thông qua các nỗ lực sau:

5. Thu hẹp khoảng cách giữa học thuật và công nghiệp

Quan hệ hợp tác trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo đóng vai trò là kênh quan trọng để trao đổi kiến thức, đổi mới và phát triển tài năng, từ đó, tác động trực tiếp đến hệ sinh thái khởi nghiệp. Hợp tác giữa

các tổ chức học thuật và các nhà lãnh đạo trong ngành luôn được ưu tiên thúc đẩy. Những mối quan hệ hợp tác này không chỉ làm phong phú thêm trải nghiệm giáo dục mà còn cung cấp khuôn khổ thực tế để sinh viên có cơ hội tham gia giải quyết các thách thức trong thế giới thực. Mối quan hệ cộng sinh này

góp phần thúc đẩy sự phát triển của nghiên cứu tiên tiến, chương trình giảng dạy phù hợp phản ánh các xu hướng mới nhất của ngành và lực lượng lao động được trang bị đầy đủ các kỹ năng liên quan. Lợi ích của các chủ thể rất đa dạng, bao gồm những dự án nghiên cứu chung hay các chương trình thực tập, đóng góp đáng kể vào sự sôi động của bối cảnh khởi nghiệp địa phương.

- **Sáng kiến nghiên cứu và phát triển (R&D) chung:** các trường đại học thường hợp tác với doanh nghiệp để tiến hành nghiên cứu thúc đẩy quá trình đổi mới. Ví dụ, Viện Công nghệ Massachusetts (MIT) đã hợp tác với nhiều công ty khác nhau để xây dựng Chương trình Liên lạc Công nghiệp MIT nhằm mục đích thúc đẩy các mối quan hệ dẫn đến những đột phá trong các lĩnh vực như robot và trí tuệ nhân tạo.

- **Phát triển chương trình giảng dạy:** ý kiến đóng góp từ các chuyên gia trong ngành bảo đảm rằng các chương trình học thuật luôn phù hợp với nhu cầu thị trường hiện tại. Đại học Stanford và các công ty ở Thung lũng Silicon đã hợp tác xây dựng một chương trình giảng dạy đi đầu về công nghệ và tinh thần kinh doanh.

- **Chương trình thực tập và hợp tác:** các chương trình này cung cấp cho sinh viên trải nghiệm thực tế. Về phía các công ty được hưởng lợi từ những quan điểm, ý tưởng mới mẻ và nguồn nhân lực tiềm năng trong tương lai. Chương trình giáo dục hợp tác tại Đại học Northeastern là một ví dụ điển hình. Theo đó, sinh viên được sắp xếp xen kẽ các học kỳ học tập với việc làm toàn thời gian ở các vị trí liên quan đến sở thích học tập của họ.

- **Vườn ươm và chương trình tăng tốc khởi nghiệp:** nhiều trường đại học tổ chức các chương trình hỗ trợ các doanh nhân khởi nghiệp. Berkeley SkyDeck (SkyDeck) của Đại học California là một chương trình tăng tốc và ươm tạo khởi nghiệp kinh doanh, hỗ trợ các công ty khởi nghiệp về nguồn lực, cố vấn và tài trợ, đóng vai trò là cầu nối giữa nghiên

cứu của trường đại học và thị trường thương mại.

- **Tuyển dụng nhân tài:** nhiều doanh nghiệp thường tìm đến các trường đại học địa phương để tuyển dụng nhân tài mới. Ví dụ, Google đã thiết lập mối quan hệ chặt chẽ với Đại học Carnegie Mellon để thu hút lực lượng sinh viên tốt nghiệp có kỹ năng và chuyên môn về khoa học và kỹ thuật máy tính.

- **Giáo dục thường xuyên và phát triển chuyên môn:** cơ hội học tập suốt đời cho phép các chuyên gia trau dồi và nâng cao trình độ chuyên môn và kiến thức, điều này rất quan trọng trong các ngành có xu hướng phát triển nhanh chóng trong tương lai. Sự hợp tác giữa IBM và Đại học Columbia nhằm cung cấp các khóa học công nghệ blockchain là một ví dụ về cách ngành công nghiệp và giới học thuật có thể hợp tác cùng nhau để duy trì lực lượng lao động hiện tại.

- **Phát triển và vận động chính sách:** các tổ chức giáo dục có thể hợp tác với các nhà lãnh đạo trong ngành để tác động đến hoạch định chính sách hỗ trợ đổi mới và thúc đẩy khởi nghiệp. Sự hợp tác giữa Đại học Michigan và các công ty sản xuất ô tô ở Detroit được xem là công cụ trong việc định hình các chính sách phát triển xe tự hành.

Thông qua các mối quan hệ đối tác nhiều mặt, giới học thuật và ngành công nghiệp có thể thiết lập một hệ thống hỗ trợ mạnh mẽ cho các công ty khởi nghiệp, bảo đảm hoạt động đổi mới, tài năng và nguồn lực ổn định cần thiết cho một môi trường khởi nghiệp thịnh vượng.

6. Kết nối khởi nghiệp với cố vấn và nhà đầu tư

Mạng lưới tư vấn khởi nghiệp là huyết mạch của hệ sinh thái khởi nghiệp. Đó là chất xúc tác cho sự tăng trưởng, đổi mới và thành công. Đối với các công ty khởi nghiệp, cơ hội kết nối với các cố vấn và nhà đầu tư có thể mang lại nhiều thay đổi. Cụ thể, những người cố vấn cung cấp hướng dẫn và kiến thức chuyên môn có thể giúp doanh nghiệp nhận diện,

định hướng những khó khăn, thách thức trong môi trường kinh doanh đầy rủi ro, trong khi các nhà đầu tư cung cấp vốn và nguồn lực thiết yếu cần thiết để mở rộng quy mô hoạt động của doanh nghiệp. Chính quyền địa phương đóng vai trò then chốt trong việc tạo điều kiện thuận lợi cho xây dựng những kết nối này, cũng như thiết lập nền tảng nơi các công ty khởi nghiệp có thể giới thiệu ý tưởng của mình và khai thác kinh nghiệm cũng như hỗ trợ tài chính dồi dào.

Từ quan điểm của các công ty khởi nghiệp, cơ hội kết nối là cánh cửa dẫn đến những nguồn tài nguyên vô giá cho phép các doanh nhân:

- **Thu thập thông tin chi tiết:** tương tác với các lãnh đạo doanh nghiệp dày dạn kinh nghiệm và các doanh nhân đồng nghiệp giúp các công ty khởi nghiệp hiểu biết rộng hơn về thị trường và những thách thức tiềm ẩn.

- **Tinh chỉnh quảng cáo chiêu hàng:** thuyết trình với các nhà đầu tư tiềm năng giúp các công ty khởi nghiệp trau dồi kỹ năng quảng cáo chiêu hàng, khiến phương thức này trở nên hấp dẫn và thân thiện với nhà đầu tư hơn.

- **Mở rộng tầm nhìn:** tiếp xúc với các quan điểm

và chiến lược khác nhau có thể truyền cảm hứng cho các công ty khởi nghiệp khám phá những con đường phát triển mới.

Đối với những người cố vấn, tham gia cùng các công ty khởi nghiệp là cơ hội để đóng góp cho cộng đồng và định hình tương lai của ngành, cụ thể:

- **Chia sẻ trí tuệ:** người cố vấn có thể truyền đạt những bài học đáng tham khảo rút ra từ những thành công và thất bại của chính họ, giúp các công ty khởi nghiệp tránh được những cạm bẫy thường gặp khi khởi nghiệp kinh doanh.

- **Xây dựng mối quan hệ:** đầu tư thời gian hỗ trợ các công ty khởi nghiệp là cách thức một người cố vấn nuôi dưỡng các mối quan hệ lâu dài, từ đó, dẫn đến sự hợp tác trong tương lai.

Các nhà đầu tư tìm kiếm các sự kiện kết nối để:

- **Khám phá nhân tài:** các nhà đầu tư luôn không ngừng tìm kiếm ý tưởng lớn và các sự kiện kết nối mạng chính là cơ hội lý tưởng và hoàn hảo để tìm kiếm những tài năng mới.

- **Đánh giá tiềm năng:** tương tác trực tiếp giúp các nhà đầu tư hiểu rõ về tiềm năng của công ty khởi nghiệp cũng như tính kiên trì của người sáng lập.

Chính quyền địa phương có thể hỗ trợ tạo ra các cơ hội kết nối này thông qua các hình thức:

- **Tổ chức sự kiện:** tổ chức hội chợ khởi nghiệp, cuộc thi chào hàng và bữa tối kết nối giao lưu quy tụ những người chơi chủ chốt trong hệ sinh thái khởi nghiệp.

- **Cung cấp không gian:** cung cấp không gian làm việc chung hoặc trung tâm đổi mới nơi các công ty khởi nghiệp có thể làm việc và kết nối mạng lưới thúc đẩy ý thức cộng đồng.

- **Tạo điều kiện giới thiệu:** Chính phủ có thể sử dụng mạng lưới của mình để giới thiệu các công ty khởi nghiệp với cố vấn và nhà đầu tư.

Một ví dụ về kết nối thành công là câu chuyện của ByteTrack, một công ty khởi nghiệp chuyên về AI đã phát triển thuật toán theo dõi được áp dụng trong các cửa hàng bán lẻ. ByteTrack đã tham gia vào chương trình tăng tốc khởi nghiệp do chính quyền địa phương tài trợ, nơi họ kết nối với MentorCorp, một nhóm doanh nhân công nghệ giàu kinh nghiệm. Trong trường hợp này, sự hỗ trợ từ người cố vấn đã giúp ByteTrack cải tiến sản phẩm của họ. Tại ngày giới thiệu chương trình, ByteTrack đã trình bày với các nhà đầu tư và bảo đảm nguồn tài trợ từ VentureSpark - một không gian làm việc chung mang tính nghệ thuật với cộng đồng dành cho các nhà sáng tạo, doanh nhân, chuyên gia và người làm việc tự do gặp gỡ và kết nối công việc, từ đó, giúp họ gia nhập thị trường thành công và tăng trưởng sau đó.

Cơ hội kết nối cung cấp các kết nối, kiến thức và vốn mà các bất cứ một công ty khởi nghiệp nào cũng cần để phát triển, đồng thời, là một thành phần quan trọng của hệ sinh thái khởi nghiệp. Sự công nhận và hỗ trợ từ chính quyền địa phương có thể thúc đẩy đáng kể tỷ lệ thành công của các công ty khởi nghiệp trong phạm vi quyền hạn của họ, dẫn đến tăng trưởng kinh tế và đổi mới.

7. Đơn giản hóa thủ tục pháp lý

Việc điều hướng mê cung các quy định pháp lý

thường được coi là một trong những thách thức khó khăn nhất mà các công ty khởi nghiệp phải đối mặt. Ngoài ra, sự phức tạp của việc tuân thủ pháp luật có thể cũng là một rào cản hạn chế khả năng thâm nhập thị trường, tiêu tốn thời gian và nguồn lực quý giá mà lẽ ra có thể được đầu tư cho mục đích hướng tới đổi mới và tăng trưởng. Nhận thức được điều này, chính quyền địa phương đã bắt đầu đóng vai trò nòng cốt trong việc đơn giản hóa các thủ tục pháp lý cho các công ty khởi nghiệp, từ đó, cung cấp một hệ thống hỗ trợ pháp lý rất cần thiết. Sự hỗ trợ này không chỉ giúp đẩy nhanh quá trình thành lập và hoạt động của các doanh nghiệp mới mà còn thúc đẩy một môi trường thuận lợi hơn cho sự thành công của doanh nghiệp. Bằng cách hợp lý hóa các quy trình, phòng chống quan liêu và đưa ra hướng dẫn rõ ràng, chính quyền địa phương có thể góp phần hạn chế hiệu quả những rào cản mà các công ty khởi nghiệp phải đối mặt, cho phép họ tập trung phát huy năng lực cốt lõi và tăng trưởng thị trường.

Đối với nhà sáng lập công ty khởi nghiệp, lợi ích của việc đơn giản hóa thủ tục pháp lý là rất đa dạng, bao gồm: giúp rút ngắn thời gian đưa sản phẩm ra thị trường, điều này đặc biệt quan trọng trong môi trường kinh doanh có nhịp độ nhanh ngày nay; giảm thiểu rủi ro không tuân thủ và các hình thức xử phạt liên quan, có thể ảnh hưởng hoạt động kinh doanh mới; cũng như cho phép các công ty khởi nghiệp phân bổ nhiều nguồn lực hơn cho việc phát triển sản phẩm và thu hút khách hàng thay vì chi phí tuân thủ pháp luật.

Chính quyền địa phương có thể hỗ trợ các công ty khởi nghiệp theo nhiều cách thức, bao gồm:

- **Dịch vụ một cửa:** nhiều thành phố đã thành lập các văn phòng chuyên dụng để cung cấp tất cả thông tin cần thiết cho doanh nhân, đồng thời, hoàn thành tất cả các thủ tục giấy tờ cần thiết ở một nơi. Ví dụ: sáng kiến Startup Amsterdam cung cấp một nền tảng nơi các doanh nghiệp mới có thể truy cập thông tin

về các quy định, nguồn vốn và cơ hội kết nối.

- **Dịch vụ tư vấn và tư vấn pháp lý:** cung cấp tư vấn pháp lý miễn phí hoặc trợ cấp nhằm giúp các công ty khởi nghiệp giải quyết những vấn đề phức tạp về quyền sở hữu trí tuệ, hợp đồng và luật lao động. Tại thành phố New York, Trung tâm Phát triển Doanh nghiệp Nhỏ của Đại học Pace áp dụng hình thức cung cấp tư vấn pháp lý miễn phí cho các doanh nghiệp nhỏ.

- **Hộp cát quy định (Sandbox):** đây là những không gian an toàn dành cho các công ty khởi nghiệp thử nghiệm các sản phẩm và dịch vụ mới mà không phải chịu ngay tất cả các hậu quả pháp lý thông thường. Cơ quan Quản lý tài chính của Vương quốc Anh (FCA) đã đi tiên phong trong cách tiếp cận này trong lĩnh vực dịch vụ tài chính, cho phép các công ty khởi nghiệp fintech thử nghiệm các sản phẩm tài chính sáng tạo.

- **Đơn giản hóa quy trình cấp phép:** hợp lý hóa quy trình xin giấy phép kinh doanh có thể giảm đáng kể gánh nặng hành chính cho các công ty khởi nghiệp. Hệ thống dịch vụ trực tuyến BizFile+ của Singapore cho phép các công ty nộp đơn xin và gia hạn giấy phép kinh doanh trực tuyến, đơn giản hóa đáng kể quy trình.

- **Ưu đãi và trợ cấp thuế:** giảm thuế và trợ cấp cho các công ty khởi nghiệp có thể giảm bớt gánh nặng tài chính trong giai đoạn đầu kinh doanh. Startup Chile - Chương trình tăng tốc khởi nghiệp công cộng do Chính phủ Chile khởi xướng cung cấp khoản đầu tư không cần vốn sở hữu cho các công ty khởi nghiệp dựa trên công nghệ từ khắp nơi trên thế giới, đồng thời, hỗ trợ thị thực để thu hút các doanh nhân toàn cầu bắt đầu khởi nghiệp tại Chile.

- **Hội thảo và hội thảo giáo dục:** giáo dục các doanh nhân về các yêu cầu pháp lý và thực tiễn tốt nhất có thể hạn chế những sai lầm gây tổn thất tài chính. Đối tác Kinh doanh và Công nghệ Berlin tổ chức các hội thảo thường xuyên về các chủ đề từ

luật thuế đến quy định việc làm.

Bằng cách thực hiện các biện pháp này, chính quyền địa phương không chỉ hỗ trợ hiệu quả các doanh nghiệp khởi nghiệp riêng lẻ mà còn góp phần tạo ra một hệ sinh thái kinh doanh sáng tạo, sôi động. Tác động lan tỏa của những phương thức hỗ trợ này góp phần tạo công ăn việc làm, đa dạng hóa kinh tế và vị thế cạnh tranh mạnh mẽ hơn trên quy mô toàn cầu. Thậm chí, khi các công ty khởi nghiệp tiếp tục thúc đẩy tiến bộ công nghệ và tăng trưởng kinh tế, vai trò của chính quyền địa phương trong việc cung cấp hỗ trợ pháp lý sẽ vẫn rất quan trọng. Đó là sự hợp tác không chỉ đơn giản hóa các thủ tục pháp lý mà còn mở đường cho làn sóng đột phá kinh doanh tiếp theo.

8. Các công ty khởi nghiệp địa phương phát triển mạnh nhờ sự hỗ trợ của chính phủ

Mối quan hệ cộng sinh giữa các công ty khởi nghiệp địa phương và sự hỗ trợ của chính phủ là minh chứng cho sức mạnh của sự hợp tác tăng trưởng. Khi được công nhận tiềm năng cũng như nhận được sự hỗ trợ cần thiết của chính phủ, các doanh nghiệp nhỏ có thể phát triển thành những doanh nghiệp dẫn đầu ngành, đóng góp đáng kể cho nền kinh tế. Trên thực tế, có nhiều hình thức hỗ trợ khác nhau, chẳng hạn như khuyến khích tài chính, hướng dẫn quy định hoặc cung cấp cơ sở hạ tầng. Câu chuyện thành công của các công ty khởi nghiệp phát triển mạnh nhờ sự hỗ trợ của chính phủ không chỉ truyền cảm hứng mà còn cung cấp những hiểu biết sâu sắc có giá trị về các chiến lược mà các công ty mới thành lập khác có thể tham khảo và áp dụng.

Đối với những người sáng lập công ty khởi nghiệp, sự hỗ trợ của chính phủ là sự khác biệt giữa việc chật vật tìm chỗ đứng trong môi trường kinh doanh và đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng về mở rộng quy mô hoạt động của doanh nghiệp. Đối với các cơ quan chính phủ, đầu tư vào khởi nghiệp là một bước đi chiến lược hướng tới thúc đẩy đổi mới,

tạo việc làm và tăng trưởng kinh tế. Ngược lại, công chúng được hưởng lợi từ các sản phẩm và dịch vụ đổi mới mà các công ty khởi nghiệp mang đến thị trường, giải quyết các nhu cầu địa phương với tác động toàn cầu.

- **GreenTech Solutions:** công ty khởi nghiệp về năng lượng tái tạo đã nhận được các khoản tài trợ và miễn thuế từ chính quyền địa phương. Với sự hỗ trợ này, họ đã có thể cấp bằng sáng chế cho công nghệ tấm pin mặt trời mới giúp giảm đáng kể chi phí sản xuất, giúp việc tiếp cận năng lượng bền vững trở nên dễ dàng hơn.

- **HealthInnovate:** công ty công nghệ y tế nhận được sự hỗ trợ từ chương trình vườn ươm do chính phủ tài trợ. Nền tảng y tế từ xa mang tính đột phá của họ đã cách mạng hóa dịch vụ chăm sóc sức khỏe ở các vùng nông thôn, nơi cơ sở y tế còn khan hiếm.

- **EduTech Pioneers:** công ty khởi nghiệp chuyên về phần mềm giáo dục là một phần sáng kiến của chính phủ nhằm nâng cao trình độ kỹ thuật số. Các công cụ học tập tương tác của họ hiện được sử dụng trong các trường học trên toàn quốc, cải thiện đáng kể sự tham gia và hiệu suất học tập của học sinh.

- **AgriGrow Inc:** với các khoản trợ cấp và giao đất từ chính phủ, AgriGrow đã phát triển một hệ thống canh tác đô thị giúp tăng sản lượng lương thực tại địa phương, cũng như giảm thiểu lượng khí thải carbon trong lĩnh vực giao thông vận tải.

- **Đường phố an toàn:** một công ty khởi nghiệp hợp tác với chính quyền địa phương để triển khai hệ thống quản lý giao thông dựa trên AI. Sáng kiến này góp phần làm giảm thiểu tai nạn cũng như cải thiện lưu lượng giao thông ở các khu vực thành phố đông đúc.

Những ví dụ trên là minh chứng cho vai trò như một chất xúc tác của những hình thức hỗ trợ có mục tiêu của chính phủ đối với sự thành công của các công ty khởi nghiệp. Nhận thức được những thách thức mà các công ty khởi nghiệp phải đối mặt cùng với việc cung cấp hỗ trợ phù hợp, chính phủ có thể mở ra tiềm năng to lớn mà các doanh nghiệp. Sự tương tác giữa các ý tưởng đổi mới và chính sách hỗ trợ tạo ra mảnh đất màu mỡ cho các doanh nghiệp khởi nghiệp không chỉ thành công mà còn trở thành trụ cột của nền kinh tế địa phương. Đó là một kịch bản đôi bên cùng có lợi mà nhiều khu vực đang bắt đầu đón nhận, nhận ra những lợi ích lâu dài của việc

nuôi dưỡng hệ sinh thái khởi nghiệp của họ.

9. Duy trì động lực thông qua hỗ trợ liên tục

Sức sống của các công ty khởi nghiệp thường phụ thuộc vào sự hỗ trợ liên tục dưới nhiều hình thức khác nhau như khuyến khích tài chính, hướng dẫn quy định và cung cấp cơ sở hạ tầng. Sự hỗ trợ liên tục này không chỉ nhằm duy trì hiện trạng mà còn thúc đẩy một môi trường nơi các công ty khởi nghiệp có thể phát triển và mở rộng quy mô lên những tầm cao mới. Trong hệ sinh thái này, chính phủ đóng vai trò then chốt, đồng thời là chất xúc tác cho tăng trưởng và đổi mới. Hiểu được những thách thức đặc biệt mà các công ty khởi nghiệp phải đối mặt, chính quyền địa phương có thể điều chỉnh các cơ chế hỗ trợ của mình để cung cấp nền tảng nuôi dưỡng cho các công ty non trẻ này.

- **Khuyến khích tài chính:** một trong những cách trực tiếp nhất mà chính quyền địa phương có thể hỗ trợ các công ty khởi nghiệp là thông qua các khuyến khích tài chính. Giảm thuế, trợ cấp và cơ hội tài trợ là những hình thức hỗ trợ có thể giúp giảm bớt một số gánh nặng tài chính mà các công ty khởi nghiệp phải đối mặt. Ví dụ, Sáng kiến Khởi nghiệp Ấn Độ cung cấp các khoản miễn giảm thuế và miễn trừ lãi vốn để củng cố hệ sinh thái khởi nghiệp.

- **Hỗ trợ về quy định:** việc điều chỉnh mạng lưới các quy định phức tạp có thể gây khó khăn cho các công ty khởi nghiệp. Trong trường hợp này, chính quyền địa phương có thể hỗ trợ họ bằng cách đơn giản hóa bối cảnh pháp lý hoặc cung cấp hỗ trợ riêng để giúp các công ty khởi nghiệp tuân thủ các quy định cần thiết. Các chính sách ủng hộ doanh nghiệp của chính phủ Singapore, bao gồm chương trình Startup SG Founder, cung cấp cố vấn và vốn khởi nghiệp cho những doanh nghiệp mới khởi nghiệp, giúp quá trình quản lý được dễ dàng.

- **Cơ sở hạ tầng và nguồn lực:** khả năng tiếp cận không gian văn phòng với giá cả phải chăng, kết nối Internet tốc độ cao và các nguồn lực thiết yếu khác là

những yếu tố có thể tác động đáng kể đến hiệu quả hoạt động của công ty khởi nghiệp. Các sáng kiến như Station F ở Paris - được biết đến là cơ sở khởi nghiệp lớn nhất thế giới, cung cấp không gian cho nhiều công ty khởi nghiệp làm việc.

- **Cơ hội kết nối:** xây dựng hệ thống kết nối mạng có thể là nền tảng cho mối quan hệ đối tác, cố vấn và trao đổi kiến thức. Các sự kiện như SXSW ở Austin, Texas, không chỉ quy tụ các công ty khởi nghiệp và nhà đầu tư mà còn tạo điều kiện thuận lợi cho việc chia sẻ ý tưởng và phương pháp hiệu quả nhất giữa các ngành.

- **Phát triển nhân tài:** đầu tư vào các chương trình giáo dục và phát triển kỹ năng bảo đảm nguồn nhân tài ổn định cho các công ty khởi nghiệp. Ví dụ, chính phủ Phần Lan hỗ trợ các chương trình giáo dục phù hợp với nhu cầu của ngành công nghệ, bảo đảm rằng các công ty khởi nghiệp có thể tiếp cận dễ dàng lực lượng lao động lành nghề.

- **Tiếp cận quốc tế:** hỗ trợ các công ty khởi nghiệp mở rộng quy mô hoạt động ra quốc tế có thể mở ra những thị trường và cơ hội phát triển mới. Các chương trình như German Accelerator trang bị cho các công ty khởi nghiệp những hiểu biết sâu sắc và kết nối để thành công trên thị trường toàn cầu.

Thông qua kết hợp cơ chế hỗ trợ này, chính quyền địa phương có thể tạo ra một môi trường bền vững không chỉ giúp các công ty khởi nghiệp tồn tại mà còn thúc đẩy họ hướng tới thành công lâu dài. Sự hỗ trợ liên tục là minh chứng cho niềm tin rằng các công ty khởi nghiệp không chỉ là những thực thể riêng lẻ mà là một phần không thể thiếu của cơ cấu kinh tế rộng lớn hơn, có khả năng thúc đẩy đổi mới, tạo việc làm và đóng góp cho sự thịnh vượng của cộng đồng. Thông qua những nỗ lực hợp tác, động lực mà các công ty khởi nghiệp đạt được có thể được duy trì, bảo đảm rằng tinh thần khởi nghiệp tiếp tục phát triển./.

Khánh Linh (*Theo: fastercapital.com*)

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO CÓ NHẤT THIẾT LUÔN LUÔN PHẢI “PHÁ VỠ”?

Bảo vệ môi trường luôn được coi là một mục tiêu cao cả nhưng đầy khó khăn, thường đòi hỏi những mức chi phí lớn và hy sinh trước mắt lẫn trong trung hạn. Ví dụ, áp dụng các công nghệ xanh có thể khiến cho các ngành công nghiệp hiện tại bị gián đoạn và buộc doanh nghiệp và xã hội phải chịu những khoản chi phí khổng lồ. Nhưng, liệu có phải đẩy mạnh một ưu tiên này luôn có nghĩa là phải phải đánh đổi bằng cái giá phải trả của ưu tiên khác không? Câu trả lời là Không. Đã có nhiều trường hợp, các công ty vừa có thể tạo ra giải pháp sáng tạo giải quyết các thách thức về môi trường cho xã hội trong khi vẫn mang lại lợi ích kinh tế ngay lập tức cho con người.

Chúng ta hãy xem xét sự kết hợp mới nổi giữa ngành dầu khí và khai thác Bitcoin. Từ lâu, các công ty dầu mỏ đã phải đối mặt với áp lực lớn làm giảm lượng khí thải carbon và ô nhiễm. Khí đốt tự nhiên dư thừa được giải phóng trong quá trình khai thác, chủ yếu là khí mê-tan, thường được đốt để giảm áp suất và giảm thiểu tác động có hại đến môi trường. Quá trình này, được gọi là đốt khí, thải ra một lượng lớn carbon dioxide và các chất ô nhiễm khác trong khi lại gây lãng phí nguồn năng lượng có giá trị. Trong một khoảng thời gian dài, không có giải pháp thay thế nào hiệu quả về mặt chi phí, vì khối lượng khí dư thừa tương đối nhỏ không đủ để có thể đánh đổi với việc xây dựng cơ sở hạ tầng tốn kém và những thay đổi vận hành cần để thu giữ và vận chuyển khí. Do đó, đốt khí vẫn là phương pháp chính. Những công ty cố gắng thu giữ khí thải coi nỗ lực này là một yếu tố chi phí khá lớn buộc phải chịu để tuân thủ các tiêu chuẩn về môi trường.

Tuy nhiên, một số thợ đào Bitcoin đã tìm ra được một giải pháp để giải quyết vấn đề này theo một cách rất sáng tạo và mang lại kết quả đôi bên cùng có lợi. Là những người thực hiện các hoạt động tiêu tốn nhiều năng lượng với tính di động cao, những thợ đào này đã nhận thấy tiềm năng sử dụng khí dư thừa ngay tại nguồn, nơi mà thông thường khí thải sẽ bị đốt cháy và gây lãng phí. Các thợ đào đã phát triển nhiều phương pháp sáng tạo khác nhau để giải quyết

bài toán này. Ví dụ, công ty Crusoe Energy Systems có trụ sở tại Denver đã phát triển các phương pháp độc quyền để thu giữ khí thải và chuyển đổi thành điện để “đào” Bitcoin ngay tại vùng khai thác. Giga Energy, một công ty khởi nghiệp ở Texas, sáng tạo ra một giải pháp di động bằng cách đặt trực tiếp các container vận chuyển được trang bị phần cứng đào Bitcoin lên trên các giếng dầu, và sử dụng máy phát điện để chuyển đổi khí thải thành điện để đào Bitcoin.

Các giải pháp sáng tạo của thợ đào Bitcoin đã mang lại lợi ích cho các công ty dầu khí hợp tác, cho phép họ biến khí đốt dư thừa thành tài sản tạo ra doanh thu, làm giảm chi phí vận hành của việc đốt cháy và vì thế nâng cao vị thế đóng góp cải tạo môi trường của họ. Đổi lại, thợ đào Bitcoin tiếp cận được nguồn năng lượng sạch hơn và tiết kiệm chi phí hơn.

Như vậy, một câu hỏi đặt ra là có ai bị gián đoạn ở đây không? Không! Thay vào đó, những sáng kiến

này đã tạo ra một thị trường mới vượt ra khỏi biên giới ngành công nghiệp hiện tại, cho phép mọi người đều được hưởng lợi - ngành dầu khí, thợ đào Bitcoin, môi trường, nền kinh tế và xã hội.

Bây giờ, chúng ta hãy chuyển sang một lĩnh vực quen thuộc hơn, đó là thực phẩm, và xem liệu nhận định này sẽ xảy ra ở lĩnh vực này như thế nào. Chất thải thực phẩm là nguồn chất thải toàn cầu rất lớn, chiếm 44% tổng lượng chất thải và một phần ba lượng thực phẩm được sản xuất mỗi năm. Khi chất thải này kết thúc vòng đời ở bãi rác, nó tạo ra khí mê-tan, một loại khí nhà kính góp phần tạo ra 16% lượng khí thải toàn cầu và làm trái đất nóng lên 30 đến 50%. Khoảng 58% lượng khí thải mê-tan từ các bãi rác của thành phố đến từ thực phẩm bị lãng phí, trong đó các nhà hàng góp phần lớn vào vấn nạn này. Họ thường giữ lại các thành phần dư thừa và chuẩn bị nhiều thức ăn hơn mức cần thiết để bảo đảm luôn làm khách hàng hài lòng. Do những hạn chế về mặt pháp lý ở nhiều nơi, nên các nhà hàng không thể quyên góp thực phẩm hết hạn hoặc còn thừa cho các ngân hàng thực phẩm mặc dù chúng vẫn còn tốt, do đó, họ phải vứt bỏ chúng, một hành vi có tác động lớn đến môi trường.

Để giải quyết vấn đề này, các nhà hàng cần cải thiện công tác dự báo nhu cầu, tái sử dụng các thành

phần dư thừa và ngăn ngừa hư hỏng. Tuy nhiên, hầu hết các nhà hàng, vốn là các doanh nghiệp nhỏ và thiếu các nguồn nhân lực và chuyên môn cần thiết, thấy rằng việc thực hiện các biện pháp này là không thực tế do chi phí tăng thêm và những vấn đề phức tạp liên quan. Cho nên, họ thường coi lãng phí thực phẩm là khoản chi phí không thể tránh khỏi trong hoạt động kinh doanh của mình cho đến khi Too Good To Go (TGTG), một công ty khởi nghiệp của Đan Mạch, ra đời với sứ mệnh biến thực phẩm không tiêu thụ của những nhà hàng này thành tiền và tạo nên nguồn doanh thu mới bằng một ứng dụng kỳ diệu.

Ứng dụng TGTG đã tạo ra một thị trường hai mặt mới kết nối các nhà hàng với người dùng, cho phép người dùng mua "túi ma thuật" chứa thực phẩm dư thừa với mức giá giảm rất lớn. Mỗi ngày, các nhà hàng tham gia chỉ cần đăng một danh mục thực phẩm vào trong túi ma thuật của họ, chẳng hạn như bữa trưa, các menu thuần chay, đồ nướng, đồ ngọt hoặc một tập hợp các loại món ăn. Người dùng có thể sử dụng ứng dụng để duyệt các túi ma thuật gần họ (họ không biết trong túi có gì cụ thể) và trong khi những món cụ thể chứa trong túi ma thuật vẫn là một ẩn số, thì họ có thể chọn loại món ăn ưa thích và nhận nó vào thời điểm được định trước, tất cả chỉ bằng một phần nhỏ giá gốc. Với mỗi lần mua, TGTG tính một khoản phí cố định nhỏ cho người bán. Chẳng mấy chốc, mạng lưới của TGTG đã vươn rộng để bao gồm cả các tiệm bánh và siêu thị.

TGTG có làm gián đoạn hoặc đe dọa đến hoạt động kinh doanh thường xuyên của nhà hàng và các dịch vụ thực phẩm khác không? Không. Đây là một thị trường mới nằm ngoài phạm vi hoạt động kinh doanh hiện tại của họ. Các nhà hàng và công ty dịch vụ thực phẩm yêu thích ứng dụng TGTG vì nó giúp họ biến một khoản chi phí thành một nguồn tạo ra doanh thu đồng thời cho phép họ không lãng phí thực phẩm và đóng góp vào mục tiêu bảo vệ môi

trường. Cộng đồng đánh giá cao ứng dụng này vì nó cung cấp thực phẩm giá cả phải chăng đồng thời giúp hành tinh của chúng ta xanh hơn. Hiện tại, TGTG đã phát triển thành một doanh nghiệp thành công và mở rộng nhanh chóng. Tính đến tháng 3 năm 2023, TGTG có 75 triệu người dùng đăng ký và 134.000 đối tác kinh doanh đang hoạt động trên 17 quốc gia và đã "tiết kiệm" tổng cộng 200 triệu bữa ăn. Doanh thu hàng năm của ứng dụng này là khoảng 81 triệu USD.

Các sáng kiến khai thác Bitcoin và mô hình kinh doanh hợp tác Too-Good-To-Go có điểm gì chung? Trong cả hai trường hợp, thay vì xem các mục tiêu về môi trường là trái ngược với các mục tiêu kinh tế, thì những nhà đổi mới này đã tạo ra sự liên kết giữa hai mục tiêu này ngay từ đầu, đạt được kết quả tổng hợp tích cực cho cả doanh nghiệp và môi trường. Họ đã làm được điều đó bằng cách xác định một vấn đề cấp bách nhưng lại thường bị coi nhẹ, trong trường hợp này là vấn đề về môi trường. Những vấn đề này đã không được giải quyết, vì việc cung cấp giải pháp được coi là không thực tế và vượt quá ranh giới của ngành công nghiệp hiện tại theo quan điểm thông thường.

Cách tiếp cận sáng tạo của những startup này minh họa cho triết lý về việc sáng tạo không phá vỡ, một khái niệm được đề xuất trong cuốn sách mới Beyond Disruption. Không giống như những sáng tạo phá vỡ, sáng tạo không phá vỡ là một cách tiếp cận đổi mới tạo ra các thị trường mới vượt ra ngoài hoặc nằm ngoài ranh giới ngành hiện có, do đó không gây ra chi phí và làm dịch chuyển doanh thu hoặc thị trường của những công ty/tập đoàn đã thành danh, cũng như không làm mất việc làm hiện tại. Điều này trái ngược với các lý thuyết đổi mới thông thường, chẳng hạn như đột phá phá vỡ, thường kết hợp tạo ra cái mới với phá hủy cái cũ.

Trên thực tế, nỗ lực bảo vệ môi trường toàn cầu đang diễn ra chắc chắn sẽ gây ra những gián đoạn,

cũng như tổn thất và chi phí điều chỉnh. Tuy nhiên, kinh nghiệm của những người khai thác Bitcoin, TGTG và những người cộng tác của họ cho thấy rằng có rất nhiều cơ hội để liên kết các mục tiêu kinh doanh với các mục tiêu về môi trường và tạo ra sự tương tác giữa chúng. Áp dụng một cách tiếp cận không gây gián đoạn, bất cứ khi nào khả thi, sẽ biến chương trình nghị sự về môi trường từ một nghĩa vụ đơn thuần thành động lực thúc đẩy tăng trưởng có lợi nhuận, phá vỡ sự đánh đổi giữa lợi nhuận kinh tế để đạt được môi trường trong sạch hơn.

Công ty của bạn hoặc ngành công nghiệp mà bạn tham gia có đang phải đối mặt với nhu cầu đánh đổi hiệu suất kinh tế tiềm năng tốt nhất của mình để đạt được các mục tiêu về môi trường không? Thay vì coi thách thức về môi trường là gánh nặng kinh tế hoặc mối đe dọa có khả năng gây gián đoạn, thì bạn có thể biến việc này thành một cơ hội mới, không gây gián đoạn như những người khai thác Bitcoin sáng tạo và TGTG đã làm không? Một cách đổi mới sáng tạo không gây gián đoạn sẽ có thể mở ra một con đường sinh lợi cho bạn trong khi giải quyết các mối quan tâm về môi trường, cho phép bạn đạt được kết quả tích cực cho công ty, cho ngành của bạn và xã hội. Cả các công ty đã thành lập lẫn các tác nhân bên ngoài như các công ty khởi nghiệp đều có thể tận dụng các loại cơ hội này.

Phương Anh (Theo *Havard Business review*, 11/2024)